

Tollbamondás

Részlet a bonyhádi gimnáziumban 2007. november 6-án, a magyar tudomány napján elhangzott ünnepi beszédből: (.)

„Hagyományainkhoz híven évek óta ezen a napon koszorúzzuk meg egykori gimnáziumi tanulónk, Lotz János nyelvészprofesszor emléktábláját. Lotz János bonyhádi gimnáziumi éve alatt tehetségével és szorgalmával kiemelkedő teljesítményt nyújtott. Tanulmányai után Stockholmban, majd a New York-i Columbia Egyetemen tanított (.) és kutatta a magyar nyelvet. Az 1960-as években Amerika egyik vezető nyelvészeként a világ nyelveinek összegyűjtése és összehasonlítása volt a feladata. Lotz János azért tudta megrajzolni a világ nyelveinek széles panorámáját, mert kiválóan ismerte saját hazájának kultúráját és nyelvét, a magyart. Az állítás fordítva is igaz: azért válhatott százada egyik legjelentősebb magyar nyelvészévé, mert alapos ismeretekkel rendelkezett a nagyvilág nyelveiről is.”

Útmutató a tollbamondáshoz

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

1. Igaz vagy hamis?**6/**

a) A Társaság az irodáját az Akadémia épületében tudta berendezni.	hamis
b) Már 1973 előtt megkezdték a Társaság alapításáról való gondolkodást.	igaz
c) Több tervezet is készült a Társaság vezetőségéről, szervezeti felépítéséről.	igaz
d) A Társaság irodája kétszázezer Ft-ot költhetett el az Akadémia épületében.	hamis
e) Lotz János tanárként nagy hatást gyakorolhatott Svédországban.	igaz
f) Nincs olyan magyar jelölt, akinek a keresztnéve csak rövid magánhangzóból áll.	hamis

2. Számoljunk!**6/**

a) Magyarországon kívül ennyi országból javasoltak vezetőségi tagokat.	10
b) Ennyi külföldön élő magyar szerepel a javaslatokban.	4
c) Ennyi Magyarországon élő személyt javasoltak a tisztségviselők közé.	11
d) Ennyi elnökjelöltet említ a szöveg összesen.	6
e) Ennyi jelölt keresztnévét nem ismerjük meg a szövegből.	1
f) Az utolsó javaslat naptári napja.	28

3. Tedd sorrendbe számozással a szöveg alapján az alábbi szervezetek megalakulásának idejét!**4/**

Nemzetközi Magyarisztantudományi Társaság **3.** A Társaság Előkészítő Bizottsága **2.**

Magyar Tudományos Akadémia **1.** A Végrehajtó Bizottság első ülése **4.**

4. Húzd alá azokat a tisztségeket, amelyek a Magyarisztantudományi Társaságban szerepet kaphattak!**4/**

nyelvész	<u>alelnök</u>	<u>főtitkár</u>	osztályelnök
<u>titkár</u>	akadémikus	<u>elnökségi tag</u>	

1. Írd le helyesen az alábbi tulajdonneveket, és alkoss belőlük az -i képző segítségével mellékneveket!

10/

ADYENDREÚTIGIMNÁZIUM
Tulajdonnév: Ady Endre Úti Gimnázium
Melléknévi alak: Ady Endre úti gimnáziumi
ORSZÁGOSSZÉCHÉNYIKÖNYVTÁR
Tulajdonnév: Országos Széchényi Könyvtár
Melléknévi alak: országos Széchényi könyvtári
DÉLNYUGATMAGYARORSZÁG
Tulajdonnév: Délnyugat-Magyarország
Melléknévi alak: délnyugat-magyarországi
BORSODABAÚJZEMPLÉNVÁRMEGYE
Tulajdonnév: Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye
Melléknévi alak: Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei
SZAHARASIVATAG
Tulajdonnév: Szahara sivatag
Melléknévi alak: Szahara sivatagi

2. Írd a vonalra a zárójelbe tett igék felszólító módú, a mondatba illő, rövidebb alakját!

10/

Lili, **kezd** el az olvasást! (elkezd)

Lányok, **döntsétek** el, melyik szobában akartok aludni! (eldönt)

Peti, **bocsásd** meg a tapintatlanságomat! (megbocsát)

Robi, **hagyj** békén, nem akarok játszani veled! (hagy)

Hugi, ne **játszd** meg magad! (megjátsszik)

Rozi, **lőj** pontosan a céltábla közepébe! (lő)

Gyerekek, **figyeljete**k oda jobban az órán! (odafigyel)

Fiúk, **mosakodjate**k meg rendesen, aztán **hordjate**k ki a csomagokat! (megmosakszik; kihord)

Gergő, ne **higgy** a reklámoknak! (hisz)

3. Egészítsd ki a híres emberek nevét a hiányzó betűvel /betűkkel!

8/

Radnóti Miklós

Eötvös Loránd

Andrássy Gyula

Wesselényi Miklós

Bolyai János

Balassi Bálint

Kazinczy Ferenc

Batthyány Lajos

4. Pótold a hiányzó vesszőket az alábbi szövegben!

10/

Almás és diós szűzérme burgonyapürével

A püréhez a hámozott, kockázott burgonyát sós vízben puhára főzzük. A megfőtt, leszűrt burgonyához hozzáadjuk a vaját, a tejet, aztán villával vagy krumplinyomóval összetörjük, sózzuk. A megmosott, szárazra törölt sertésszűzeket beirdaljuk (kb. a hús háromnegyedéig), borsozzuk, rászórjuk a finomra vágott diót. Kicsumázzuk az almát, vékonyan felszeleteljük, majd minden bevágásba teszünk belőle. A húsokat sütőlemezre fektetjük, és az előmelegített sütőben készre sütjük. A burgonyapürével kínáljuk, és megszórjuk aprított petrezselyemmel.

Minden egyes vesszőhibáért 1 pontot vonjunk le a 10-ből.

5. Döntsd el, hogy hosszú vagy rövid magánhangzóval, illetve mássalhangzóval kell-e írni az alábbi szavakat! Az is előfordulhat, hogy mindkét írásmód helyes.

14/

1=rövid mgh./msh.

2= hosszú mgh./msh.

X=hosszú és rövid is lehet

t__ zesével (i/i)	2
el__ tt (ö/ő)	2
na__ v (i/i)	1
megsz__ ntet (ü/ű)	1
inte__ igens (l/l)	2
me__ (ny/ny)	X
ki__ ebb (j/jj)	2

akko__ a (r/rr)	X
gu__ ol (g/gg)	2
ko__ ektor (n/nn)	2
ú__ ászületés (j/jj)	2
kiá__ t (l/l)	X
kult__ rált (u/ú)	1
bá__ (ty/tty)	1

6. Döntsd el, hogy egybe vagy külön kell-e írni az alábbi mondatok kiemelt szavait! Húzd alá a helyes választ!

8/

Le ne késd a vonatot!

egybe – külön

Ki nem állhatom a hazugokat.

egybe – külön

Ezt mind meg kell ennem?

egybe – külön

Egyetemen szeretnék tovább tanulni.

egybe – külön

Ha megírtam az írásbelit, már túl leszek a nehezen.

egybe – külön

E miatt a busz miatt késtem el.

egybe – külön

Meg vagyok elégedve az eredménnyel.

egybe – külön

Fenn maradt a táskám a szobámban.

egybe – külön

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____ pont